

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z protestu W. L.

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego

przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 grudnia 2023 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

(r.g.)

UZASADNIENIE

Pismem nadanym w placówce pocztowej 23 października 2023 r. W.L. (dalej: „skarżący”) wniósł protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP, zarządzonych na 15 października 2023 r.

Skarżący podniósł wiele zarzutów, w tym: niewłaściwe przygotowanie do wyborów; fatalną datę wyborów; brak realnego urzędu nadzorczego nad wyborami – ze wskazaniem, że PKW zawodzi; brak przejrzystych zasad tworzenia Koalicyjnych Komitetów Wyborczych oraz bloków koalicyjnych;

wadliwą według Komisji Europejskiej oraz Komisji Weneckiej organizację Sądu Najwyższego, a konkretnie kwestionowanie jednej z pięciu Izb Sądu Najwyższego tj. „Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych”.

W proteście zakwestionowano również istnienie ustawowego wymogu uzyskania przez komitet wyborczy wyborców co najmniej 1000 podpisów wyborów popierających utworzenie tego komitetu wyborczego, jako warunku przyjęcia przez Państwową Komisję Wyborczą zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego wyborców w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, poddając krytyce zbyt krótki termin na zebranie podpisów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 241 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 2408; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, przy czym nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. Stosownie do treści art. 242 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym i wydaje, w formie postanowienia, opinię w sprawie protestu. Jednocześnie, w myśl art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy powinien pozostawić bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych.

Stosownie do brzmienia art. 241 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Jednocześnie w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że dla oceny, czy protest został wniesiony w terminie znaczenie ma uwzględnienie daty właściwej dla wybranego przez składającego protest sposobu jego wniesienia. Jeżeli zatem

wnoszący protest decyduje się na złożenie go bezpośrednio w Sądzie Najwyższym, ocena tego, czy protest jest złożony w terminie następuje przez pryzmat daty wniesienia bezpośrednio do Sądu Najwyższego. W sytuacji natomiast, gdy wniesienie protestu następuje za pośrednictwem polskiej placówki operatora pocztowego, ocena dochowania terminu następuje wyłącznie w kontekście daty stempla pocztowego placówki nadawczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2019 r., I NSW 99/19).

Obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej o wynikach wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r. zostały wydane 17 października 2023 r. i opublikowane w Dzienniku Ustaw 18 października 2023 r. pod pozycjami 2234 i 2235. Oznacza to, że siedmiodniowy termin do wnoszenia protestów przeciwko ważności wyborów rozpoczął bieg w dniu 19 października 2023 r. i upłynął z dniem 25 października 2023 r.

Zgodnie z art. 82 § 2 k.wyb. protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania.

Jak wynika z art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie i wyników głosowania lub wyników wyborów; 2) naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Na mocy art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb., a zgodnie z art. 243 § 2 k.wyb., Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w k.wyb.

przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub do Państwowej Komisji Wyborczej.

Skarżący przedstawia w proteście rozważania m.in. dotyczące roli Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w Polsce. Dodatkowo wywody zawierają propozycje zmian w ustawodawstwie w Polsce oraz zmian ustrojowych. Tymczasem zarzuty sprowadzające się w istocie do krytyki rozwiązań ustawowych nie mogą stanowić podstawy protestu przeciwko ważności wyborów.

W odniesieniu do zarzutu dotyczącego wymogu uzyskania co najmniej 1000 podpisów wyborców popierających utworzenie komitetu wyborczego wyborców w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd Najwyższy wypowiedział się w postanowieniach z 5 września 2023 r., I NSW 12/23 oraz I NSW 13/23. W obu ww. postanowieniach Sąd Najwyższy potwierdził, że wymóg ten obowiązuje komitety wyborcze wyborców w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Reasumując, protest wyborczy wniesiony przez skarżącego zawiera zarzuty, które nie mogą stanowić przedmiotu protestu wyborczego, gdyż nie mieszczą się one w ustawowym katalogu zarzutów oraz nie są poparte dowodami, a w związku z tym powinien pozostać bez dalszego biegu.

Z uwagi na wskazane okoliczności, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[ms]

[ał]